

Kakor je videti, to poročilo za našo obrtnost ni kaj ugodno. Pravega napredka ne opažujemo, a oni faktorji, kateri so prvi poklicani, da pospešujejo vsak napredek, delajo pri nas ravno protivno. Domačega kapitala ni, podjetnosti pa še manje; vsa večja podjetja imajo tujci v svojih rokah, a ti so naši protivniki, kar dokazuje najbolje to, da imajo svoja ravnateljstva v Budimpešti, kjer plačajo tudi davek, od katerega Hrvatska ne dobi nič, če tudi je podjetje na Hrvatskem. Kar država ne ugonobi s svojimi tarifi, to mora, če se hoče vzdržati, ravnati se po njihovej zapovedi. Tujci se temu ne protivijo, če le nimajo izgube, a najmanj korist od vsega ima vsekako Hrvatska.

Obrtnijske raznoterosti.

Spomeniki iz stekla. Neka tovarniška steklarska družba v Ameriki je pred kratkim vzbudila občo pozornost, ker je naznanila, da se more iz stekla napraviti trpežnejši spomenik nego iz najtrjega marmorja ali granita. Steklo je namreč nezrušljivo. Veter, dež, vročina in mraz končajo sčasoma najtrje skale in napis na grobnem spomeniku, ki je bil petdeset let izpostavljen elementom, se more komaj več brati. Spominek iz stekla bi pa čez stoletja ravno tako izgledal, kakor v dan, ko se je postavil in napis se lahko naredi, da je neizbrisljiv. Da je trpežnost stekla zelo velika, to dokazujejo debele steklene plošče, ki služijo za okna prekmorskih ladij; te prenesejo najhuje viharje in so skoro nezrušljive.

Novi podmorski kabel, katerega bodo napravili mej Brestom in Novim Jorkom bo najdaljši od vseh. Meril bo kakih 3250 morskih milj ali 6000 kilometrov. Notranji drat delajo v Bezons-u, priprave za izoliranje pa v Calais. v katerem poslednjem kraju bodo tudi kabel konečno dogotovili. Notranji drat je bakren in sestoji iz 13 štren ter tehta 975.000 kg, za izoliranje se bo porabilo 845.000 kg gutaperče, za notranji ovitek 4.687.000 kg pocinjenega jeklenega dratu in za vnanji ovitek 1.495.000 kg železnega dratu.

Izdelovanje petroleja na svetu. Poroča se, da se je l. 1896. izdelalo na celem svetu 95 milijonov sodov petroleja. Od tega odpade nič manj nego 53 milijonov sodov (po 189 litrov) na Združene države amerikanske in 38 milijonov na druge dežele. Avstro-Ogerska je izdelala 0 22 milijonov sodov.

Kmetijstvo.

Pomoč kmetom!

(Nujni predlog posl. Lamb. Einspielerja).

V seji dne 18. maja je izročil gosp. poslanec Einspieler nujni predlog, v katerem opozarja vlado na veliko škodo, katero je majnikov sneg napravil na polju, po vrtih, sadnikih in po gozdih. Vlada se pozivlje, naj škodo prej ko mogoče preiskuje in poškodovanim kmetom podeli zdatno podporo. Predlog se glasi tako-le:

„Ker je dne 2., 7. in 12. majnika t. l. močno snežilo, napravil je sneg v celovškem, velikovškem in beljaškem političnem okraju, zlasti v celej celovski okolič, po spodnjem in zgornjem Rožu, po podjunskej do-

lini na polju, na hišah in sadnih vrtih ter po gorah zelo občutljivo in trajno škodo. Pozimno žito se je pri jako ugodnem vremenu letošnjo vigred razvilo močnejše in lepše kot druga leta, tako, da so se kmetje nadejali obilne žetve. A težka snežena odeja je prelepo žito vpognila, deloma do čistega potlačila in uničila vso nado do jesenske žetve. Sadjati niti letos niti prihodnjega leta ni pričakovati, kajti sadna drevesa so na vrhovih in po vejah in vejicah močno pohabljena; njih obstanek in njih rast v nevarnosti. Koliko škode je napravil po hišnih vrtovih in gredicah, to se sedaj oceniti ne da.

Občine, ki jih je zadela taka nesreča, že leta in leta sem neprestano tare in stiska revščina. Kar so kmetovalci morda še prihranili si čez zimo, to je sedaj povžito; ker je jesenska in spomladna setev po snegu uničena, potrebujejo kmetje prav nujno semen za poletno setev, potrebujejo kmetje prav nujno semen za vsakdanji kruh in priskrbeti si morajo i potrebne krme za živino. Glede na tako nesrečo in tako silne potrebščine je pač opravičeno visoko c. kr. vlado opozarjati in prositi, da pride ponesrečim in stiskanim kmetom prav kmalu in z izdatno podporo na pomoč.

Podpisani usojajo si torej staviti ta-le nujni predlog:

„Visoka zbornica naj sklene:

C. kr. vlada naj se pozivlja, da takoj preiskuje vso škodo, ki jo je sneg v celovškem, velikovškem in beljaškem okraju meseca majnika na polju, na vrtih in po gorah napravil, da poškodovanim posestnikom v smislu dotičnih postav ne le zniža davke, ampak tudi podaljša obrok za vplačevanje in da zbog tolike potrebe in revščine prizadetemu ljudstvu najhitreje in z izdatno podporo iz državne blagajnice priteče na pomoč.

Ta predlog naj se obravnava kot nujni in naj se finančnemu odseku izroči, kateri ima o njem najprej ko mogoče poročati.

Na Dunaju, 18. majnika 1897.

(Sledijo podpisi).

Kmetijske raznoterosti.

— Koliko vpliva snaženje govedi na nje molznost, pokazala je nedavno ta le izkušnja: Kravo ki je bila vajena vsakdanjega dvakratnega snaženja s česalom, niso skozi 14 dni nič več snažili. V tem času je krava 11 litrov mleka manj molzla nego poprej v enolikem času, dasi je vse drugo pri starem ostalo.

— Kako ravnati z zmrzlimi trtami. — Zmrzle mladike naj se takoj pod prvim ošesom odrežejo. Ob svojem času postanejo sočne in kakšenkrat pokaže se njih zarod, na vsak način pa naredi take trte dobrega lesa za prihodnje leto. Neki trtni posestnik je izjavil o tem ravnanju naslednje: „Jaz sem prejšnje leto ta svet poslušal ter obrezal trte takoj drugi dan po onej nesrečni noči, v kateri so zmrzile. Deset dni po dovršenem tem delu sem videl, da so iz venca poganjali čepi po eden; dva in celo po trije. Ti čepi so skoraj vsi imeli grozde. Tri tem sem pa udobil pri trtah lepega zdravega lesa, ki je v naslednjem letu obilo pognal.“